

**Procedure voor OCMW's die opteren gebruik te maken van het systeem
van 'minimale levering via de aardgasbudgetmeter'
2019-2020**

1. Algemeen

Met de 'minimale levering via de aardgasbudgetmeter' (artikel 5.4.6 tot en met 5.4.10 van het Energiebesluit van 19 november 2010) wil de Vlaamse Regering de OCMW's een middel aanreiken om gezinnen die de middelen ontberen om de budgetmeter aardgas op te laden en die dus het risico lopen zonder verwarming te vallen in de winterperiode, te ondersteunen door hen een 'minimale hoeveelheid' aardgas ter beschikking te stellen via periodieke opladingen van de budgetmeterkaart. De kost hiervoor kan deels worden gerecupereerd bij de distributienetbeheerder, deels ook bij de hulpvrager.

Sinds vorige winter is de toepassingsperiode van de maatregel verruimd met twee maanden waardoor ze voortaan standaard loopt van 1 november tot en met 31 maart. Afhankelijk van de noden van de betrokken gezinnen, kunnen de tussenkomsten dus maximaal gedurende 5 maanden worden toegekend.

1.1. Facultatief systeem

Deze regeling is optioneel voor de OCMW's: zij kunnen beslissen al dan niet in het systeem te stappen. Ze kunnen wel slechts middelen recupereren bij de aardgasnetbeheerder als ze de procedure volgen.

1.2. Beslissing Raad voor Maatschappelijk Welzijn

Deze regeling valt onder de algemene maatschappelijke dienstverlening die de OCMW's op basis van de OCMW-wet toekennen (art. 1 en art. 57, §1). Dat betekent dat de algemene regels inzake OCMW-dienstverlening van toepassing zijn.

Een OCMW dat in dit systeem wil stappen, agendeert dit punt dus best op de eerstkomende Raad voor Maatschappelijk Welzijn die dan in het algemeen beslist tot de toepassing van dit systeem. Raadsbeslissingen die voor een vorige winterperiode voor onbepaalde duur werden genomen, hoeven uiteraard niet te worden herhaald. Maar ook in dat laatste geval is het wel zinvol om de

raadsleden op de hoogte te brengen van het opnieuw in voege zijn van het systeem. Zo kunnen zij eventuele hulpvragers waar zij mee in contact komen, ook gericht doorverwijzen naar de sociale dienst van het OCMW. Nieuwe principiële beslissingen worden best tijdig op de Raad van november gevalideerd, zodat de Voorzitter vanaf 1 november de mogelijkheid heeft om in dringende gevallen steun toe te kennen binnen dit systeem. Indien dit toch niet haalbaar is, kunnen beslissingen daarna echter ook nog worden geregulariseerd. Eens het principiële engagement genomen is, wordt in elk afzonderlijk geval onderzocht en beslist of een hulpvrager recht heeft op de minimale levering aardgas. In het geval de Raad niet frequent samenkomt, is het mogelijk dat de Voorzitter o.b.v. art. 58, §2 OCMW-decreet en binnen de perken van het huishoudelijk reglement dringende hulpverlening toekent.

1.3. Enkel tijdens de periode van 1 november tot en met 31 maart

De ‘minimale levering via de aardgasbudgetmeter’ is van toepassing in de periode die in dit verband gedefinieerd is van 1 november tot en met 31 maart. In principe keurt het OCMW de toekenning van een minimale hoeveelheid aardgas goed vanaf de datum van aanvraag tot het einde van de winterperiode, tenzij gewijzigde omstandigheden de toekenning overbodig maken.

2. Aanvraag

Het OCMW kan binnen dit systeem op twee manieren weet krijgen dat een klant een probleem heeft met het voldoende opladen van de aardgasbudgetmeter.

2.1. De klant doet zelf een aanvraag

Klanten die hun aardgasbudgetmeterkaart niet voldoende kunnen opladen in de toepassingsperiode (en zonder aardgas voor verwarming dreigen te vallen), kunnen een hulpvraag indienen bij het OCMW. Dit kan ook al voor de eigenlijke start van de toepassingsperiode op 1 november.

2.2. Via een lijst van de netbeheerder

De distributienetbeheerder (DNB) bezorgt het OCMW wekelijks een lijst van afnemers die tussen november en maart gedurende dertig dagen niet opladen en waarvoor de netbeheerder op basis van gekend oplaadgedrag en verbruikspatroon inschat dat er een reële kans bestaat dat ze zichzelf afsluiten van aardgas en daardoor zonder verwarming dreigen te vallen. Het gaat hier dus om afnemers waarvoor een vermoeden bestaat dat ze opladingsmoeilijkheden hebben. Het OCMW kan deze mensen contacteren om na te gaan of er effectief een probleem is en of zij de ‘minimale levering via de aardgasbudgetmeter’ willen aanvragen. De wekelijkse lijsten zijn cumulatief en bevatten:

- klanten die voor de eerste keer opgenomen worden;
- klanten die reeds opgenomen waren en nog steeds geen contact opgenomen hebben met de DNB na brief van de DNB;
- klanten die vroeger opgenomen waren, maar waarvoor een oplossing gevonden is.

2.3. Aanvraagdatum

De datum waarop de hulpvrager zelf een tussenkomst voor de minimale levering van aardgas aanvraagt, geldt als aanvraagdatum. De door de netbeheerder wekelijks overgemaakte lijst kan dus niet als aanvraag worden gezien. Die vormt eerder een preventief instrument waardoor het OCMW weet krijgt van een mogelijk probleem. De hulpvrager dient zelf te kennen te geven dat hij hulp wenst van het OCMW. Dat kan mondeling, maar ook door het ondertekenen van het aanvraagformulier (zie onder 2.4) dat als instrument de OCMW's helpt deze aanvragen te stroomlijnen.

OCMW's die vóór de start van de toepassingsperiode (november tot en met maart) al een hulpvraag kregen, maar pas een beslissing nemen na 1 november, kunnen voor deze aanvraag met ingang van 1 november ook toepassing maken van dit systeem van 'minimale levering via aardgasbudgetmeter'.

Ook OCMW's die een aanvraag kregen in de loop van de toepassingsperiode maar waar de formele beslissing valt na het beëindigen daarvan, kunnen voor die aanvraag en voor de periode die nog in de toepassingsperiode valt, deze regeling toepassen vanaf de aanvraagdatum.

2.4. Aanvraagformulier

Op www.energiesparen.be/sociaal/minimalelevering kan het OCMW dat dit wenst een model voor aanvraagformulier downloaden dat per hulpvrager kan worden ingevuld. Dit aanvraagformulier biedt ook de mogelijkheid om aan te duiden of de hulpvrager al dan niet akkoord gaat dat zijn gegevens worden doorgegeven in functie van de planning van een gratis huishoudelijke energiescan. Mensen met een budgetmeter hebben hier altijd recht op. Deze energiescan kan dan een eerste stap betekenen om via energiebesparingsmaatregelen de energiekosten op een meer structurele manier te drukken.

U kan ook meteen een energiescan aanvragen bij Fluvius

<https://www.fluvius.be/nl/thema/besparen-op-energie-en-water/energiescan>

3. Sociaal onderzoek

Of de hulpvraag gegrond is en de mogelijkheid menswaardig te leven dus in het gedrang is, moet het OCMW geval per geval nagaan in een sociaal onderzoek.

Het OCMW kan beslissen om gezinnen, waarvoor na een sociaal onderzoek wordt vastgesteld dat ze het risico lopen op energiearmoede, een 'minimale hoeveelheid' aardgas toe te kennen via de budgetmeterkaart.

Het sociaal vooronderzoek bevat minstens volgende elementen:

- Het risico van energiearmoede voor het gezin in kwestie: dat mensen die kort voor of tijdens de winterperiode een budgetmeter geplaatst krijgen, nog geen reserve hebben kunnen opladen, kan hierbij in overweging genomen worden;

- woningtypologie (vrijstaande woning, rijhuis/hoekhuis of appartement);
- al dan niet recht hebben op de sociale maximumprijzen voor energie. Het OCMW kan dit nagaan in de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid. Een hulpvrager die nog niet in opgenomen in de kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid (KSZ), moet het bewijs leveren van dit recht. Ook de lijst die de netbeheerder doorstuurt naar het OCMW, bevat dit gegeven;
- de financiële mogelijkheden van de hulpvrager met betrekking tot eventuele (al dan niet gedeeltelijke) terugbetaling van het toegekende bedrag.

4. Bedrag van de minimale levering

4.1. Tabel met toe te kennen bedrag

De 'minimale hoeveelheid aardgas' wordt berekend op basis van een tabel, vastgesteld door de minister van Energie (zie bijlage). Bij het opstellen van deze tabel werd de 'minimale hoeveelheid aardgas' bepaald als 60% van het gemiddelde aardgasverbruik in de wintermaanden december, januari en februari voor een bepaalde woontypologie (open of halfopen bebouwing, rijhuis/hoekhuis of appartement).

halfmaandelijke tussenkomsten 2019-2020 voor de minimale levering aardgas voor gezinnen met een aardgasbudgetmeter

WONINGTYPE	Niet-beschermde afnemer	Beschermde afnemer = recht op sociale maximumprijs
APPARTEMENT	30,66 euro	18,66 euro
RIJHUIS OF HOEKHUIS (max. 2 open gevels)	42,66 euro	26,66 euro
VRIJSTAAND OF HALFOPEN (meer dan 2 open gevels)	51,66 euro	31,66 euro

4.2. Terugvordering van 70% bij de netbeheerder

De tabel bevat de bedragen die per halve maand binnen deze regeling kunnen worden toegekend. Maximaal 70% daarvan kan teruggevorderd worden bij de aardgasnetbeheerder.

Omdat het gaat om maatschappelijke dienstverlening en de individuele situatie van hulpvragers primeert, kan het OCMW ook los van deze toekenningen uit eigen fondsen andere bedragen toekennen dan in de tabel weergegeven. Redenen hiervoor kunnen bijvoorbeeld de specifieke omstandigheden van de woning, een eventuele alternatieve manier om zich te verwarmen, de gezinssituatie, ... zijn. Belangrijk om weten is dan wel dat enkel voor de bedragen in de tabel het OCMW een gedeelte (tot maximaal 70%) kan terugvorderen bij de distributienetbeheerder.

4.3. Minimaal comfort

OCMW's moeten de hulpvragers uitleggen dat ze bij oplading met een bedrag dat staat voor 60% van een gemiddeld verbruik, wel meteen 100% gastoevoer zullen hebben. Er bestaat immers geen verminderde gastoevoer. Dat betekent dat als men het met die 60% een halve maand wil volhouden, dit vaak slechts mogelijk zal zijn aan een minimaal comfort, bijvoorbeeld door de verwarming op 16 graden te zetten of slechts in één kamer te verwarmen. De doelstelling van deze maatregel is immers om de grootste nood op te vangen, niet om volwaardig en gratis aardgas ter beschikking te stellen. Wil men gewoon comfort, dan zullen opladingen met eigen middelen (of met extra financiële steun van het OCMW) noodzakelijk zijn.

5. Beslissing

5.1. Beslissing maatschappelijke dienstverlening en termijn

Aangezien het gaat om hulpverlening in toepassing van de OCMW-wet, moet iedere aanvraag door een bestuursorgaan worden beslist. Het OCMW heeft in principe 1 maand de tijd om een beslissing te nemen (art. 71 OCMW-wet). In toepassing van de algemene regels is het echter ook perfect toegelaten dat de Voorzitter van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn dringende hulpverlening toekent (art.58, §2 OCMW-decreet). Gelet op de dringendheid van de problematiek van energiearmoede in de winter, kan dit zelfs meermaals aangewezen zijn. Die beslissing moet dan achteraf worden bekrachtigd op de eerstvolgende vergadering van het bestuursorgaan dat zich over de aanvragen maatschappelijke dienstverlening buigt. De OCMW-raad moet eerder wel officieel beslist hebben van de regeling gebruik te maken (cf. 1.2) vooraleer een dringende toekenning kan gebeuren. Voor het overige gelden alle andere regels inzake maatschappelijke dienstverlening (register, ontvangstbewijs, motiveringsplicht, beroepsmogelijkheid arbeidsrechtbank, etc.)

5.2. Ingangsdatum, termijn en periodiciteit van toekenning

In principe beslist het OCMW per klant éénmalig over de toekenning van de minimale levering tot maximaal het einde van de winterperiode. De startdatum van toekenning (zijnde de datum van aanvraag door de hulpvrager) bepaalt vanaf welke halve maand de tussenkomst wordt toegekend. De datum van aanvraag bepaalt vanaf welke halve maand de tussenkomst wordt toegekend: zo worden de maanden opgedeeld in halve maanden en wordt er retroactief toegekend vanaf het begin van de halve maand waarin de aanvraag valt.

Bijvoorbeeld: als de aanvraag gebeurt op 13 december en na sociaal onderzoek op 3 januari gunstig beslist wordt, heeft de aanvrager (met terugwerkende kracht) recht op de tussenkomsten vanaf de eerste helft van december.

Een gezin dat in de vorige halve maand een tussenkomst voor minimale levering ontving, kan ten vroegste in de volgende halve maand bij het OCMW langsgaan voor de volgende oplading in deze regeling. Uiteraard kan dit gezin tussentijds wel opladen met eigen middelen of met een andere aanvullende tussenkomst van het OCMW.

5.3. Voorwaarden

Het OCMW kan voorwaarden verbinden aan het ter beschikking stellen van aardgas via de budgetmeterkaart. Dit kunnen voorwaarden zijn op vlak van onder meer:

- Schuldbegeleiding en schuldafbouw. De term schuldbegeleiding moet ruim worden geïnterpreteerd: dit kan ook slaan op een budgetbegeleiding of –beheer.
- Maatregelen om het gebruik te verminderen (bijvoorbeeld een energiescan laten uitvoeren of (voor private huurwoningen) nagaan of een sociaal dakisolatieproject mogelijk is);
- Een afspraak in verband met de oplading gedurende de volgende niet-winterperiode om voorafgaand aan de volgende winterperiode over een reserve te beschikken.
- De terugbetaling van een gedeelte van het toegekende bedrag: het OCMW moet geval per geval nagaan welk percentage het wenst terug te vorderen van de netbeheerder, en welk gedeelte het zelf ten laste neemt of eventueel terugvordert van de hulpvrager. Het OCMW kan tot maximaal 70% van het uitgekeerde bedrag, vermeld in de tabel, recupereren bij de aardgasdistributienetbeheerder. Het resterende percentage recupereert het OCMW (na de toepassingsperiode) bij de hulpvrager in kwestie of neemt het zelf (al dan niet gedeeltelijk) ten laste. In het belang van de klant is het aan te raden dat dit op het moment van de toekenning duidelijk wordt afgesproken. Het aanvraagformulier biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen.

Deze voorwaarden moeten ook duidelijk worden opgenomen in de beslissing van het OCMW. Het niet naleven van deze voorwaarden kan dan voor het OCMW een reden zijn om de toekenning van tussenkomsten voor de minimale levering van aardgas via de budgetmeterkaart stop te zetten of in een volgende winterperiode de ‘minimale levering aardgas via budgetmeter’ niet toe te kennen.

In toepassing van de algemene regels inzake financiële dienstverlening kan het OCMW in een individueel geval ook andere voorwaarden opleggen aan een hulpvrager (art. 60, §3 OCMW-wet).

5.4. Schuldafbouw

Indien de afnemer historische schulden heeft en deze schulden werden ingebracht in de aardgas-budgetmeter (in een standaardsituatie a rato van 5 € schuldafbouw per week) dan loopt deze schuldafbouw gewoon door gedurende de winterperiode, zodat de termijn waarop de schulden worden afgebouwd (maximaal 3 jaar) niet wordt gestuit.

Indien de afnemer nieuwe schulden opbouwt (in de praktijk door het opgebruiken van het hulpkrediet) dan worden deze schulden via de normale procedure afgelost. Volgens de regelgeving betekent dit dat 35% van het opgeladen bedrag tot 50 € naar schuldafbouw gaat, boven de 50 € gaat alles naar schuldafbouw.

In de praktijk passen de netbeheerders echter een andere grens toe dan die van 50 €: namelijk 107,69 euro. Dit wil zeggen dat tot dat bedrag aan oplading de 65/35-regel wordt toegepast. Dit bedrag is automatisch gekoppeld aan de hoogte van het nootkrediet (70 Euro /65*100).

Belangrijk is te vermelden dat de afnemer onmiddellijk over aardgas kan beschikken, ook als de schuld nog niet volledig is afbetaald (de budgetmeter moet dus geen positief saldo van +5 euro vertonen).

6. Oplading van het toegekende bedrag via budgetmeterkaart

De bedragen die het OCMW per halve maand toekent voor aardgasoplaading worden op de aardgasbudgetmeterkaart opgeladen nadat het OCMW een beslissing heeft genomen en de hulpvrager zich op het OCMW aandient met zijn budgetmeterkaart. In geen geval wordt dit bedrag in cash geld uitgekeerd.

Op het moment van de oplading in het oplaadpunt van het OCMW ondertekent de hulpvrager ook best de beslissing van het OCMW voor ontvangst; zo kan worden vermeden dat een beslissing aangetekend moet worden verstuurd.

Er moet voor elk opgeladen bedrag voor de minimale levering van aardgas een betaling gebeuren. De netbeheerders kunnen niet overweg met deelbetalingen. Per toegekende oplading dient een aparte betaling te gebeuren aan de netbeheerder binnen de 14 dagen na het klaarzetten van de oplading. De opladingen moeten dus 1 op 1 overeenkomen met de betalingen.

Belangrijke aandachtspunten voor een correcte oplading en registratie:

- **De in de tabel vermelde bedragen moeten altijd tot 2 cijfers na de komma worden opgeladen en mogen dus niet afgerond worden.** De uniforme afronding xx,66 heeft als reden het vermijden van fouten en de eruit voortvloeiende tijdrovende rechtzettingen.
- **Bovendien mogen de bedragen nooit gecumuleerd opgeladen worden,** zelfs al heeft de begunstigde daar recht op, bijvoorbeeld bij toekenning met terugwerkende kracht.
- **Om fouten bij de oplading te vermijden voorziet Fluvius vanaf de toepassingsperiode 2019-2020 in het systeem een dropdown-menu waaruit het bedrag dat overeenstemt met het type woning en klant wordt geselecteerd.**
- **Per klant kunnen per periode maximaal 10 halfmaandelijke bedragen worden toegekend**
- **Belangrijk: de OCMW's wordt uitdrukkelijk gevraagd om de betalingsmededeling minimale levering gas op een uniforme manier in te vullen: "13 laatste cijfers van het Eannr (start met een 8 of een 9 en is ook de cijfercombinatie die op de budgetmeterkaart van de klant staat) + naam klant + MLA"**
- **Breng de budgetmeterkaart na elke oplading van een halfmaandelijke tussenkomst onmiddellijk in in het Xenta toestel om registratieproblemen uit te sluiten.**

Bedragen die via achtereenvolgende bancontact-betalingen op een Xenta-terminal worden opgeladen, blijven immers op een wachtrekening staan totdat de budgetmeterkaart wordt ingebracht in de terminal. De bedragen worden dan gecumuleerd op de budgetmeterkaart gezet en gearcheeerd. Bijgevolg kan de netbeheerder die bedragen na de winter niet uitfilteren wat de correcte terugbetaling aan de OCMW's bemoeilijkt.

- **GELIEVE ER OVER TE WAKEN DAT TOEKENNINGEN OOK EFFECTIEF WORDEN OPGELADEN DOOR DE KLANT.** Bedragen die door het OCMW werden toegekend en betaald, maar niet werden opgeladen binnen een termijn van 15 dagen na het einde van de winterperiode, worden door de netbeheerder automatisch teruggestort naar het OCMW. Gelet op het extra werk, vragen we dit zoveel als mogelijk te vermijden, bijvoorbeeld door geen toekenningen te voorzien zonder contact met de klant.

7. Terugvordering van een gedeelte van het toegekende bedrag

Het OCMW kan geval per geval nagaan welk percentage het wenst terug te vorderen van de netbeheerder, en welk gedeelte het zelf ten laste neemt of eventueel terugvordert van de hulpvrager.

Het OCMW kan tot maximaal 70% van het uitgekeerde bedrag, vermeld in de tabel met halfmaandelijke toekenningen, recupereren bij de aardgasdistributienetbeheerder. Het resterende percentage recupereert het OCMW (na de toepassingsperiode) bij de hulpvrager in kwestie of neemt het zelf (al dan niet gedeeltelijk) ten laste. In het belang van de klant is het aan te raden dat dit op het moment van de toekenning duidelijk wordt afgesproken. Het aanvraagformulier biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen, maar ook de beslissing die aan de cliënt wordt overgemaakt, moet dit vermelden.

De halfmaandelijke tussenkomsten zijn voor de winter 2019-2020 uitgedrukt tot twee cijfers na de komma, xx,66. We gaan ervan uit dat deze specifieke bedragen enkel door de OCMW's in het kader van de toekenning van de minimale levering worden opgeladen. Na de winter zal de aardgasnetbeheerder op basis van de registratie van deze oplaadbedragen, per OCMW een lijst samenstellen met per begunstigde het aantal toegekende halfmaandelijke oplaadbedragen. De procedure verloopt verder als volgt:

- Uiterlijk een maand na het aflopen van de toepassingsperiode (inclusief de eventuele verlenging) bezorgt de aardgasnetbeheerder die lijst per e-mail aan het OCMW met de vraag die te valideren en per begunstigde aan te vullen met het gevraagde percentage aan compensatie (maximaal 70%).
- Uiterlijk een maand na de ontvangst van de lijst bezorgt het OCMW aan de aardgasnetbeheerder per e-mail een schuldvordering met als bijlage de gevalideerde en met de gevraagde percentages aan compensatie aangevulde lijst. Een model voor schuldvordering wordt door de aardgasnetbeheerder ter beschikking gesteld. Als eventuele hiaten of rechtzettingen in de lijst extra opzoekwerk vergen (door het OCMW, de netbeheerder of beide) waardoor deze termijn overschreden dreigt te worden, kan deze in samenspraak met de netbeheerder volgens noodzaak verlengd worden.
- Uiterlijk een maand na afloop van de periode die de OCMW's krijgen om hun schuldvordering te bezorgen, zorgt de aardgasnetbeheerder voor de terugbetaling.

Met deze aanpak wordt naast een administratieve lastenverlaging eveneens een zo kort mogelijke verwerkingstermijn beoogd. De goede werking van het systeem staat of valt echter met het consequent opladen van de juiste halfmaandelijke bedragen uitgedrukt tot twee cijfers na de

komma. Zoals vermeld onder punt 6 mogen de halfmaandelijke bedragen ook nooit worden gecumuleerd in 1 oplading, maar moeten ze apart worden opgeladen.

Het OCMW moet voor de toekenningen die het doet, geen lijsten bezorgen aan de netbeheerder. Uiteraard is het aangewezen dat elk OCMW in de eigen registratietools het aantal en de hoogte van de toekenningen noteert, zodat de rapportagetabel die de aardgasnetbeheerder na de winter aanlevert, kan worden gecontroleerd.

Het indienen van gevalideerde lijsten en schuldvorderingen kan uitsluitend via de volgende e-mailadressen:

- secretariaatSODV@fluvius.be

Voor alle bijkomende inlichtingen kan u terecht bij het Vlaams Energieagentschap, roel.vermeiren@vea.be